

Teckenförklaring

	Parkeringsplats		Jätteträd		Motionsspår 5,8 km		Stig
	Informationstavla		Reservatsgräns		Motionsspår 3,5 km		Åker
	Grillplats		Södra Vätterleden		Cykelväg		Bete
					Rid / cykelväg		Kulturmärke

Välkomna till Strömsberg

Reservatets natur har både en naturlig skogs-dynamik och ett biologiskt kulturarv med stora träd och betesmarkernas flora och fauna.

Betesmark blir skog

Fram till mitten av 1900-talet kallades slutningen för Strömsbergs ångar. Omkring 1940 upphörde betet och en igenväxning började. Allteftersom konkurrensen ökade mellan olika trädslag förändrades skogen. Igen-växningens tämligen naturliga förändring och hur olika trädslag konkurrerar kan studeras i Strömsbergsskogen.

Skogsdynamik och död ved ger nytt liv

Stormarna Gudrun 2005 och Per 2007 fällde många träd och naturen i Strömsberg tog ett steg närmare att bli naturskog. Samtidigt som man kan se stormdrabbad skog i Strömsberg, växer flera av de gamla hagmarksträden kvar. Du hittar jätteträden på kartan och i skogen. Fallna och döda träd ger plats och ny näring för unga plantor. Död ved ger möjlighet till nytt liv, till exempel "äter" svampar cellulosa. Död ved i förmultning ger också ett värdefullt skydd åt många smådjur mot martorka och vinterkyla.

Spår efter djuren

Skogen är rik på djur. Man kan hitta gryt där räv eller grävling bor. Viktiga bonplatser är också hålträd. I Strömsberg finns hålträd framförallt åt asp.

Här kan fåglar och smådäggdjur få en boplats och fladdermusen kan ta en dagvila. Ekorrar och skogsmöss lämnar tydliga mätdånsrester efter att ätit grankottar eller gnagt sönder körsbärskärnor och hasselnötter. Samma sak med hackspetten som har favoritträd där det blir fullt av sönderhackade kottar nedanför.

Skyddad natur

Naturreseptat Strömsberg är en del av EU:s nätverk Natura 2000 för att skydda arter och habitat samt en rik fågelfauna. Skyddsklassad natur finns i ravinernas ädel-lövskog och ett par lövsumpskogar där bäcken vidgas till ett kärr. Även hedboskog och ekskog är N2000 naturtyper i Strömsberg.

Fåglar som Natura 2000 i reservatet skapar livsmiljö för är mindre flugsnappare, spillkråka, mindre hackspett, törnskata och sparvuggla. Mindre flugsnappare föder regelbundet upp ungar i reservatet. Andra mer vanliga arter i skogen är stjärtnes, koltrast och grönsångare.

Sveriges minsta fågel

Vill man förstärka naturupplevelsen är ett tips att lyssna in fågelläten Du kan bland annat höra grönsångare, koltrast, mindre hackspett, rödhake, taltrast, härmsångare och stenkäck. Sveriges minsta fågel, kungsfågeln, lever också i Strömsberg. Den har en vemodig och mjuk sång som bara varar några få sekunder.

Strömsberg året runt

På våren kan man i Strömsberg se en marktäckande vitsippmatta med inslag av den lila-violetta lungörten.

En annan tidig växt är vätterrosen. Den kan leva helt utan klorofyll och tar istället energi från andra växter. Längre fram på säsongen kommer tandrot, skogsstarr och lundstjärnblomma och mer sällsynt växer storgröe.

Hösten är speciell då naturen förbereder sig för vintern. Svampar skjuter upp vackra fruktkroppar. Strömsbergsskogen har både vanliga arter som aspopp, Karl Johan och lite mer ovanliga arter som hasselsopp och scharlakansvaxskivling. På vintern blir Strömsberg vacker efter ett lätt snöfall, som förstärker åkermarkens böljande landskap. I betesmarkerna hittar du fina möjligheter till långa pulkabackar.

Skogens stigar, motions- och cykelvägar

Terrängen i Strömsbergsskogen är backig, skogen variationsrik och har gott om stigar och färgmarkerade spår. Observera att cykling och hästridning endast är tillåten på några vägar och stigar, se kartan.

Från borgare till adelsman

Orten Ljungarum är nämnd i en skriven text från 1278. Det var i en förändringens tid då kristendomen nyligen kommit till Norden. Ungefär lika gammal är Ljungarums kyrka. Långt senare, 1646, köpte Peder Gudmundsson kyrkbyn och byggde sig en herrgård. Han var en av Jönköpings förmögna borgare som nådde sitt livsmål att bli adelsman. Han valde den vackra platsen Ljungarum att bo och leva sitt liv. Därefter har olika adelsläkter levt på gården och bildat ett samhälle med naturhushållning från backstugor till torp och herrgård.

Strömsbergs naturreservat

Jönköpings kommun beslutade 1991 att bilda reservatet. Syftet är att bevara ett område med värdefull miljö i lövnaturskog och att tillgodose behovet av tätortnära friluftsliv. Markägare och förvaltare är Jönköpings kommun. Området, 236 ha varav 140 ha skog, ingår i EU:s nätverk Natura 2000 av skyddad natur. Reglerna för naturreservatet, så kallade föreskrifter, finns på informationsskyltar i området och på länstyrelsens webbplats lansstyrelsen.se/jonkoping.

Strömsberg Nature reserve

In 1991 the Municipality of Jönköping decided to turn 236 hectares of Strömsberg forest into a nature reserve. The purpose is to preserve an area of valuable broadleaved-dominated natural ecosystem of great importance of the landscape and to meet the need for urban outdoor life. The reserve is managed by the Municipality of Jönköping. The area is included in N2000, EU's ecological network of protected areas. The regulations for the nature reserve are displayed on information boards in the area and at the website lansstyrelsen.se/jonkoping.

In the ravines with the streams there is rich woodland copse flora. I ravinen växer en artrik lundflora.

Hur man hittar till reservatet/

How to get to the reserve:

naturkartan.se/jonkoping
outdoormap.com

Buss 3, stop Ljungarums kyrka

Jönköpings länstrafik

Jönköpings County Public transport

0771-44 43 33

www.jlt.se

Mer/more information:

skyddadnatur.naturvardsverket.se

lansstyrelsen.se/jonkoping_sok/search; Strömsberg

jonkoping.se/sok/search; Strömsberg

stromsbergforeningen.se

stromsbergsskogen.se

JÖNKÖPINGS
KOMMUN

JÖNKÖPINGS KOMMUN 2019. Foton: Christina Lindqvist

NATURRESERVAT I JÖNKÖPINGS LÄN

Strömsberg

Welcome to Strömsberg!

The nature reserve is a valuable broad-leaved-dominated ecosystem and Strömsberg is a part of the leafy wooded slopes and sharp landscape near Lake Vättern. Once upon a time this area at Strömsberg was open meadows and wooded copses with occasional pasture-land trees.

The open landscape is closing up

Today the former pastureland is a deciduous wood which has been growing for 70 years. The Gudrun storm in 2005, and the Per storm 2007, changed things considerably: The number of storm-felled trees was large, and since the area is a nature reserve these trees lay where they fell. This transformed Strömsberg from a tight brushwood to an area resembling that of a natural forest. In the wake of the storms the pastureland trees have remained standing.

Ostrich fern grow in the ravines, reminding of ostrich feathers. Strutbräken växer i ravinerna, vackert formade likt strutspjåner.

Old trees – a species haven

The old broadleaf trees are important for the biological diversity. One oak alone can contain hundreds of species in the various parts of the tree. The older the tree, the

more rugged and pitted the bark, the more species can take up residency there. As time goes by, rough oaks and other broadleaf trees become biological systems into themselves, having a wealth of residents.

This old oak, was a sapling at the time when Gustav Vasa ruled in 1500s. Den gamla eken var ett litet träd på 1500-talet när Gustav Vasa var kung.

Protected nature and birdlife

Strömsberg is part of Eur:s Natura 2000, SCI to protect species and habitats, and SPA for protection of birdlife. Natura 2000 in Strömsberg constitutes one of the more important nesting areas for the rarely seen red-breasted flycatcher *Ficedula parva*. Besides the birds which are associated with deciduous and coniferous forest such as

green woodpecker *Picus viridis*, long-tailed tit *Aegithalos caedatus* and the icterine warbler, *Hippolais icterina* the woods of Strömsberg are home to species which thrive in more open habitat. Among Strömsberg's confurous forest birds the tiny gold crested wren *Regulus regulus* distinguishes himself, as Sweden's smallest bird. You can hear its soft melancholy song which only lasts a few short seconds.

Discover Strömsberg´s interesting spots

The terrain around Strömsberg is very hilly and is suitable for the active outdoor live and you find some colored marked trail in the wood. To really discover Strömsberg the website stromsbergsskogen.se will guide you to different spots of interest to visit. For example Rävakullen, the Foxs' hill. To get there follow Kärkekstigen, the Love Path, to Rävakullen where the largest badger set in the forest is to be found. Rävakullen is also the spot where you are most likely to hear the lesser spotted wood pecker *Dendrocopos minor*.

One large from many small

The Strömsberg brook runs down the hillside towards Lake Vättern, it gathers many small streams. There is also a weir, Strömsbergsdammen. The dam has a small waterfall. In the woods you can find nearly a dozen ravines, some with steep slopes. Each and every one of them has a little stream which flows down to lake Roksjön via Strömsberg brook and out into Lake Vättern.

From Bokskogen, the beech forest, you have a nice view of the city. Från Bokskogen har du en fin vy över landskapet och staden.